

TUNING EDUCATIONAL STRUCTURES IN EUROPE

Prof. Dr. Mehmet A. KISAKÜREK
Ankara Üniversitesi

Nedir? Nasıl başlamıştır?

Tuning Projesi Avrupa yüksek öğretim sisteminin Bologna sürecine uyumlu hale getirilmesi amacıyla 2000 yılında bir grup üniversitenin Avrupa'da Eğitsel Yapıların Ayarlanması (Tuning educational structures in Europe) adlı bir pilot proje oluşturması ve bu proje için Avrupa Üniversiteler Birliği (EUA) ve Avrupa Komisyonu'na (EC) başvurması ile başlamıştır.

Deusto Üniversitesi
(İspanya)

Groningen Üniversitesi
(Hollanda)

Proje
koordinatörleri

Tuning Adı Nereden Geliyor?

Projeye *Tuning* adı, üniversitelerde tek, birleştirilmiş programlar geliştirmek için değil, bir referans noktası, uyum, Avrupa genelinde eğitim programlarında ortak bir anlayış oluşturulmak istenilmesi nedeni ile verilmiştir.

Tuning Yaklaşımı

1. Genel yeterlikler
2. Konu alanı yeterlikleri
3. ECTS

Tuning I. Aşama
(2000-2002)

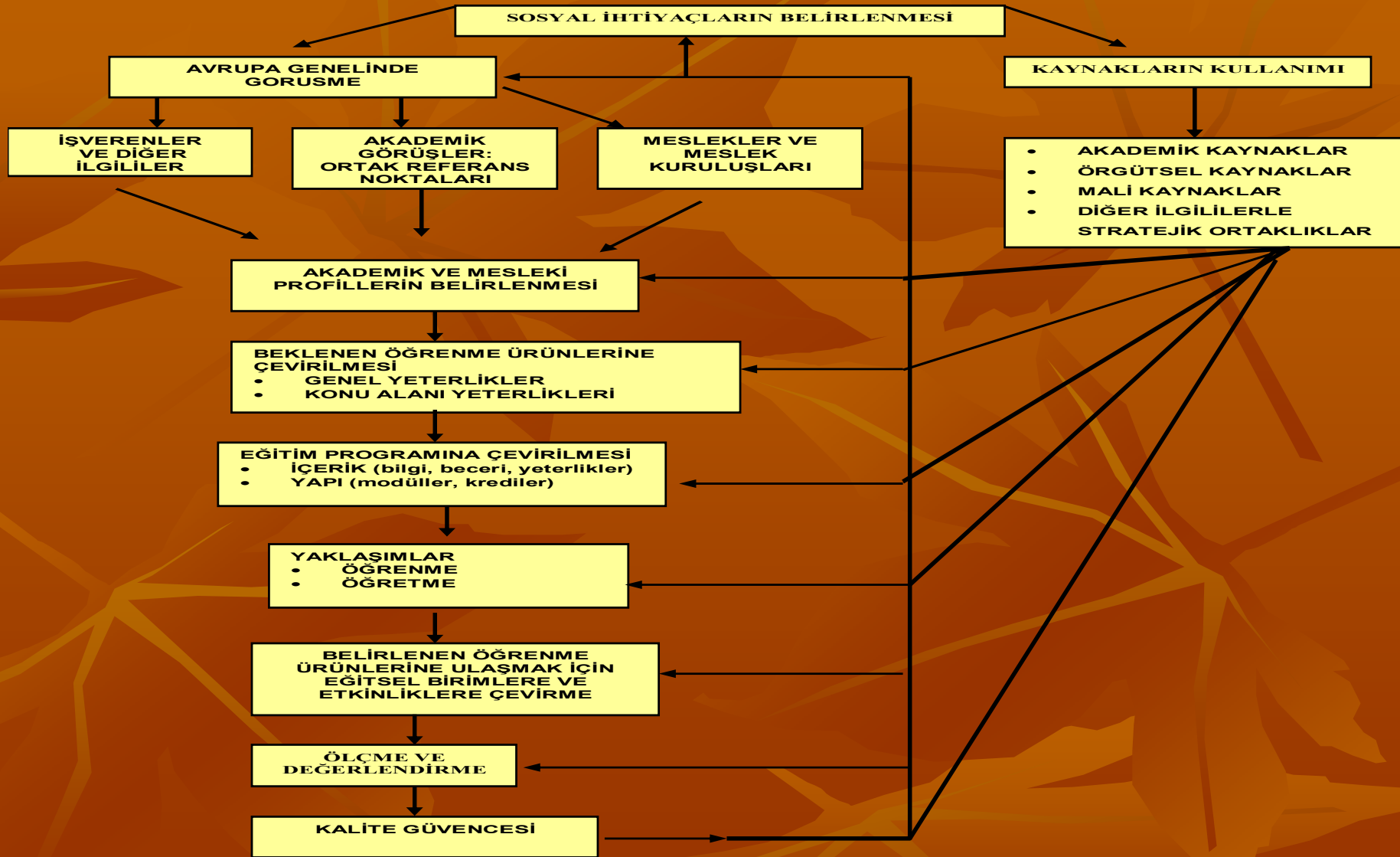
4. Kalite güvencesi ve değerlendirilmede öğrenme öğretme ve performansın önemi

Tuning II. Aşama
2003-2004

Bu dört aşamanın üniversitelerin özerkliklerini kaybetmeden eğitim programlarını ayarlamalarına (tune) olanak verdiği belirtilmiştir.

- Projenin ilk aşamasına 100 yükseköğretim kurumu katılmıştır.
- İkinci aşamasına 130 yükseköğretim kurumu katılmıştır.
- 21 Mayıs 2004 Brüksel Tuning Kapanış Konferansı ile bulgular açıklanmıştır.

AVRUPADA KARŞILAŞTIRILABİLİR DERECELERİN OLUŞTURULMASINA TUNING YAKLAŞIMI



Tuning projesi iŖ gücünün belirlenmesinde **öğrenme ürünleri ve yeterliğe dayalı** bir yaklaşım önermektedir.

Tuning projesi lisans düzeyinde öğrencilerin kazanmaları gereken becerileri genel yeterlikler ve konu alanı yeterlikleri olarak iki alanda toplamıştır. Projede genel yeterliklerin dışında, konu alanlarına ilişkin yeterlik belirleme çalışmaları da yapılmıştır

Tuning'de genel yeterlikler 3 ana bölümde toplanmıştır. Bunlar;

- Yardımcı yeterlikler
- Kişilerarası yeterlikler
- Sistematik yeterlikler

Yardımcı Yeterlikler (Instrumental Competences):

- *Bilişsel yetenek:* Bu yetenek özellikle fikirleri ve düşünceleri anlama ve üzerinde çalışabilme kapasitesi için gereklidir.
- *Yöntemsel kapasite:* Karar verme, problem çözme, organizasyon yapabilme becerisi için gereklidir.
- *Teknolojik beceriler*
- *Dil becerileri*

Kişilerarası Yeterlikler (Interpersonal Competences):

Bireyin kendisini ifade edebilmesi ve topluluk içindeki davranışları ile ilişkilidir. Bu yeterlikler Tuning'de şu şekilde sıralanmıştır:

- Eleştirel bakabilme ve öze dönük eleştiri yapabilme yeteneği
- Grupla çalışma
- Kişiler arası iletişim becerisi
- Disiplinler arası bir grupla çalışabilme
- Diğer alanlardaki uzmanlarla iletişim kurabilme
- Çok kültürlülüğü ve farklılığı takdir etme
- Uluslararası çalışabilme
- Etik olma

Sistemantik Yeterlikler (Systematic Competences):

Bu beceriler tüm sistemi kapsayan becerilerdir. Bunlar Tuning'de Őu Şekilde sıralanmıştır.

- Bilgiyi uygulamaya koyabilme
- Araştırma becerileri
- Öğrenme becerisi
- Yeni durumlara uyum saėlayabilme becerisi
- Yeni fikirler üretebilme
- Liderlik
- Farklı kùltürleri ve gelenekleri anlayabilme
- Kendi kendine çalışabilme
- Proje düzenleme ve yönetme
- GiriŐimci ruha sahip olma
- Kalite anlayıŐına sahip olma
- BaŐarma amacına sahip olma

Tuning'de ayrıca Őu 7 konu alanına ilişkin yeterlikler belirlenmiŐtir

- İŐletme
- Kimya
- Eğitim Bilimleri
- Jeoloji
- Tarih
- Matematik
- Fizik

Öğrenci İş Yüküne Tuning Yaklaşımı

Avrupa'da Bologna süreci ile birlikte pek çok ülke ikili yapıyı (two cycle system) uygulamaya hazırlanırken, öğrenci iş yükünün saptanması konusunda sıkıntılar yaşamaktadır. Öğrenci iş yükü konusu ECTS kredi sistemi ile ilişkilidir.

Öğrenme ürünleri, genel akademik yeterlikler ve konu alanı yeterlikleri üzerinde duran Tuning projesi öğrenme, öğretme ve değerlendirme yaklaşımlarının iş yükünün belirlenmesinde büyük etkisi olduğunu göstermiştir.

Öğrenci iş yükünün belirlenmesinde şu faktörlerin etkisi bulunmaktadır:

- Öğrencinin/öğrenenin katıldığı programa bağlı olarak belli bir zaman sınırlaması vardır
- Öğrenme, öğretme ve değerlendirme etkinliklerinde son kararı öğretmen verir.
- Öğretmenin ulaşması beklenen belli öğrenme ürünleri ve yeterliklerin farkında olması çok önemlidir.
- Öğretmen ilgili ünite hedeflerine ulaşmada hangi etkinliklerin uygun olduğunu iyi düşünmelidir.
- Öğretmen ünite için seçilen her bir etkinlik için gerekli olan ortalama çalışma süresi hakkında bilgi sahibi olmalıdır.
- Tahmini iş yükünün gerçekleştirilmesinde öğrencinin/öğrenenin rolü büyüktür.

I. Modül
(Kredi sayısı/
Öğrenci saati)

II. Planlama
(Eğitsel etkinlikler/
tahmini öğrenci
çalışma süresi)

IV. Eğitsel etkinliklere
ayrılan kredilere göre
ünitenin düzenlenmesi

III. Öğrencinin ders için
harcadığı zaman göz
önüne alınarak iş
yükünün düzenlenmesi

I. Aşama Modül:

Modüller farklı kredilere sahip olabilir. Böylece farklı iş yükü gerektirebilirler. Açık sistemle (open system) modüler sistem genellikle birbirinden ayrıdır. Açık sistemde modüllerin kredileri tahmini olarak belirlenir. Modüler sistemde ise her bir modül belli bir iş yüküne sahiptir. Modülün iş yükü programın tamamı düşünülerek ve ilgili modül için beklenen görevler göz önüne alınarak hesaplanır. Bu görevler öğrenme ürünleridir. Bu ürünleri gerçekleştirmek için gerekli ortalama çalışma süresi de belirtilmelidir. Örneğin 5 kredilik bir modül, bir öğrencinin 125-150 saatlik çalışmasını gerekli kılacaktır. Öğrenme ürünleri öğrenci tarafından kazanılan yeterliklerin belirlenmesi ile ortaya konulmaktadır.

II. Aşama Planlama:

- Her bir modül belli bir eğitsel etkinliğe dayanır. Bu etkinlikler şu şekilde gruplanabilir:
 - Öğrenme-öğretme etkinlikleri:* Derse katılma, belli bir ödevi yapma (bir konuda araştırma yapma, rapor hazırlama), makale yazma, kitap/makale okuma, başkalarının çalışmalarına yapıcı eleştiriler getirmeyi öğrenme, belli zaman dilimi içerisinde çalışmayı öğrenme, ortak makale yazma, makale sunma gibi.
 - Değerlendirme yöntem ve teknikleri:* Sözlü sınav, yazılı sınav, test, makale, tez, alan çalışması, belirlenen öğrenme ürünlerine yönelik değerlendirme çalışmaları gibi.
- Etkinliklerin planlanmasında öğretmen her bir etkinlik için gerekli olan süreyi belirtmelidir. Öğrenciden beklenen çalışma süresi, iş yükü ve ders ünitesi için belirlenen kredi değeri birbiri ile tutarlı olmalıdır.

III. Aşama İş yükünün belirlenmesi:

Öğrenci iş yükünün belirlenmesinde farklı yöntemler vardır. Bunlardan en çok kullanılanı *öğrenci anketidir*.

IV. Aşama: İş yükü ve/veya eğitsel etkinliklerin düzenlenmesi (ayarlanması):

Uygulama sürecinin sonuçları, ders içeriğinin güncellenmesi, ders ünitesi/modülü yada eğitim etkinliğinin yükünde ayarlama yapılmasını gerektirebilir. Modüler bir programda her bir modülün sabit bir kredisi olacağından öğrenme materyallerinin, öğretim yöntemlerinin ve değerlendirmenin buna göre düzenlenmesi gerekir. Modüler olmayan bir programda ise modüllerin kredi değeri farklı olabilir. Ancak, program için gerekli toplam kredi belli olduğundan bu durum diğer modüllerin kredilerinde farklılık oluşturabilir.

Kaynaklar

Gozalez J., Wagenaar, R. (Ed.) (2003). *Tuning Educational Structures in Europe*. Universidad Deusto: Bilbao

Tuning Projesi web sayfası. <http://tuning.unideusto.org/tuningeu/>